

"A Horta va arribar com a Pablo Ruiz i va sortir sent Picasso"

ELÍAS GASTON MEMBRADO (BARCELONA, 1950)

President del Centre Picasso d'Horta

Què porta Picasso a dir "tot el que sé ho he après a Horta"?

Picasso va arribar a Horta als 16 anys, en plena adolescència. El que va viure se li va clavar al cor i al cap per a sempre.

Ell ho recorda com "l'experiència més pura".

Anys més tard, en les seues cartes a Apollinaire li diu que "les emocions més pures les vaig experimentar en un bosc d'Espanya quan m'hi vaig retirar a pintar". Aquell bosc eren els Ports, fet que demostra que en el seu procés vital i artístic hi ha un abans i un després de la seua estada a Horta.

Hi arriba per primera vegada l'estiu de 1898.

Malalt d'escarlatina. El seu amic hortolà Manuel Pallarès el convida a Horta per a descansar i refer-se. "T'aniran bé els caldos de ma mare", li diu.

I a Horta recupera alguna cosa més que la salut.

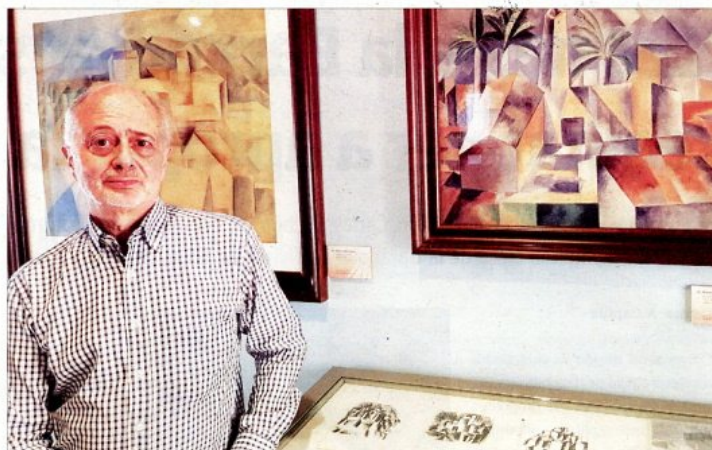
Lluny de la tutela de l'acadèmia i del seu pare, que era professor de dibuix, Picasso es cura, pren forces però sobretot se sent lliure i descobreix el geni que porta a dins. Amb Pallarès es passa l'agost vivint en una bauma als Ports i pintant sense parar. És un noi de ciutat que arriba a un poble ancorat al segle XVII. Allí conviu amb el pagès, el baster, el fuster. Per a ell, és tota una experiència de vida.

Ho allarga tot el que pot abans de tornar a Barcelona.

A Horta havia de passar-hi l'estiu i no se n'hi va fins a l'any següent. En arribar a Barcelona, el primer que fa és contactar amb la bohèmia artística dels Quatre Gats. I amb Pallarès culminen el pla que havien ordit a Horta: anar-se'n a París. Va arribar a Horta com a Pablo Ruiz i en va sortir com a Picasso.

Al cap de nou anys torna a Horta, en plena efervescència artística. Per què?

Torna on va recuperar la salut, on va ser feliç i on va

descobrir el seu talent. I perquè volia ensenyar aquell país a la seua companya, Fernande Olivier. Però hi torna, també, perquè està iniciant el cubisme i sap que allí hi trobarà un paisatge determinat. A Horta arriba amb el cubisme cesanià, passa al cubisme geomètric (La bassa, La fàbrica, La muntanya de Santa Bàrbara) i acaba iniciant el cubisme analític.

La presència de l'amant de Picasso causa un fort impacte al poble.

Fernande Olivier és un personatge molt important per a Horta. La seua correspondència amb Gertrude Stein juntament amb les fotos que hi va fer Picasso, segurament les primeres que es feien a Horta, constitueixen una crònica molt interessant d'aquell temps. Fernande era una model parisenca que va arribar a l'Horta de 1909 amb els seus xais de colors i jugava al dòmino amb els homes al cafè de Vives. Es pot imaginar l'escàndol.

Les beates els van apedregar.

Es van plantar sota el balcó de l'Hostal del Trompet, on residien, i sí, els van tirar pedres. Picasso va haver de sortir brandant una arma. Hi ha moltes anècdotes.

Picasso ja no va tornar més a Horta.

Tenien previst anar-hi altre cop l'any següent. El 1969, quatre anys abans de morir, una delegació d'hortolans, encapçalada per l'alcalde, el van visitar a casa seva, a la Costa Brava francesa. Els va sorprendre com, seixanta anys després, Picasso mantenia un record ben viu del poble i la seua gent. De fet, la muntanya de Santa Bàrbara és a Picasso el mateix que la muntanya Saint-Victoire a Cézan-

ne, un element molt important en la seua obra.

L'obra feta o inspirada a Horta és arreu del món. Des dels Estats Units fins al Japó. Hi és en molts països.

Quan tornarem a gaudir d'algun original de Picasso a Horta?

N'hem exposat el 1998 i el 2009, coincidint amb els centenaris de les seues dos estades. Tenim altres exposicions a punt i una molt bona relació amb el Museu Picasso de Barcelona. Però ens cal finançament.

Som prou conscients a les Terres de l'Ebre, i al conjunt del país, de la importància de la petjada que hi va deixar Picasso?

Rotundament no. El seu potencial és molt gran. A Cadaqués, Ceret o Gòsol hi va passar un temps, però a Horta hi va viure! Picasso s'hi va inspirar humanament i sentimentalment. Ens hem reunit amb tots els consellers de Cultura i no aclaram res. Ens sentim completament abandonats. I si la situació continua igual, no podem descartar que el Centre Picasso d'Horta acabe tancant les portes.

Palau i Fabre ja ho va advertir.

Palau és qui més ha investigat sobre la relació entre Picasso i Horta. Sempre deia que Horta tenia el bitllet de loteria premiat però que no l'anava a cobrar. És així mateix.

Quin és el model a seguir?

Ceret. Allí es va crear un museu d'art modern que ha revitalitzat tota la regió. Horta podria ser el mateix. La majoria de les obres de la primera estada estan al Museu Picasso, a Barcelona, i sense exposar. Horta podria exhibir una part d'esta obra.

"Picasso té un potencial molt gran a la Terra Alta i Terres de l'Ebre. Però no en som conscients, començant per la Generalitat. Si no s'actua, el Centre Picasso d'Horta corre perill de tancar."